

SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa

INFORME FINAL DE CAMPANYA
Tancat a 20 de Novembre de 2021

Enviat a:

- Consell Insular d'Eivissa
- Ajuntament d'Eivissa
- Ajuntament de Sant Antoni de Portmany
- Ajuntament de Sant Joan de Labritja
- Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia
- Ajuntament de Santa Eulària des Riu
- Cofib
- Servei de Protecció d'Espècies – Conselleria de Medi Ambient (GOIB)

Com ja es va indicar en el informe preliminar elaborat a l'agost 2021, la xarxa de voluntaris *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa* consta de les persones que recolliren una (o més) de les 291 trampes repartides i finançades pels ajuntaments durant la primavera 2021 i altres que ho han sol·licitat per tal de rebre informació sobre la campanya de captura de serps invasores, amb la finalitat d'erradicar-les de l'illa d'Eivissa.

La xarxa de voluntaris s'estructura a través del correu sargantanes.eivissa@gmail.com. On, fins ara, s'han rebut 198 correus i se n'han enviat 244, alguns d'ells a tota la llista del voluntariat, però la majoria a persones concretes, tractant diferents problemàtiques que afecten als voluntaris de *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa*, des de la distribució de les trampes, a com actuar un cop capturada la serp, com atendre el benestar dels ratolins, o transmissió d'informació general. La llista de correu electrònic consta, actualment, de 338 adreces; és oberta i es va ampliant cada vegada que alguna persona o entitat desitja rebre informació de *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa*. Des d'aquesta adreça de correu electrònic també s'ha coordinat l'entrega de ratolins als voluntaris que se'ls havia mort, o s'ha reubicat els ratolins dels voluntaris que no poden seguir cuidant-lo, o se'ls ha buscat un lloc on passar l'hivern.

A través de sargantanes.eivissa@gmail.com s'interactua amb els voluntaris, se'ls transmet informació, i es reben els seus suggeriments, dubtes, recompte de captures, etc. Així, per exemple, per realitzar el recompte de captures a 31 de juliol es va enviar a tota la llista de correu el següent qüestionari google:

<https://docs.google.com/forms/d/1Qhk54Jv0B0BttKntXfYyhQBxo9kRhJW73zafIZ-PkY4/edit>

I pel recompte de captures totals de l'any 2021:

<https://forms.gle/Riweco4dnsVmEEqs8>

Actualment, la xarxa de voluntariat està gestionada per l'*Institut d'Estudis Eivissencs i Prou! Pitiüses en acció*; ja que *Amics de la Terra* i *GEN* manifestaren no voler seguir formant part de *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa* en data de 15 de juny de 2021. Les persones que el constitueixen estan repartides per tot el territori, són persones conscienciades del greu problema de les serps invasores a l'illa d'Eivissa, ben informades i preparades per tal de tornar a realitzar tasques destinades a la erradicació de les serps invasores la pròxima primavera. Xarxa en creixement, ja que l'alarma social generada per la presència de serps també va creixent.

Val a dir, que la tasca del voluntariat es realitza sempre a la propietat privada de cada voluntari, per tant no es pot dissenyar on s'ha d'incrementar, o disminuir el nombre de trampes. Això correspon fer-ho a l'Administració. Cada voluntari instal·la la trampa a ca seua. Més voluntaris, vol dir més trampes escampades pel territori, però no necessàriament als punts amb prioritat d'actuació. Ara bé, més trampes vol dir més probabilitat de retirar serps del medi ambient. Per tant, s'ha de seguir augmentant el nombre de trampes disponibles i el nombre de voluntaris disposats.

És evident que el voluntariat no substitueix al personal tècnic mediambiental que ha de dissenyar actuacions estratègiques, o establir barreres que delimitin l'expansió territorial de les serps. El voluntariat serveix per a rebaixar la pressió poblacional de les serps, i així facilitar que les estratègies de contenció realitzades pels agents mediambientals tinguin més èxit. En tot moment s'ha procurat no entorpir la feina que realitzen els tècnics, el voluntariat ha funcionat autònomament.

Repartiment de trampes

Com ja es va exposar en l'informe preliminar es varen repartir 291 trampes als voluntaris vinculats a *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa*, convocats a través del correu electrònic:

sargantanes.eivissa@gmail.com

La distribució de trampes, separat per ajuntament, fou:

	Aportació a la campanya 2021	Data i lloc de repartiment als voluntaris
Sant Joan de Labritja	50 trampes	24-abril, Palau Congressos Sta. Eulària
		03-juny, Poliesportiu Sant Joan
Santa Eulària des Riu	150 trampes	24-abril, Palau Congressos Sta. Eulària
		19-maig, sala Polivalent Puig den Valls
		19-maig, sala Polivalent Jesús
		21-maig, sala Polivalent Sant Carlos
Eivissa	16 trampes	20-març, Can Tomeu
Sant Antoni de Portmany	25 trampes	del 23 al 30 de juliol, Inst. d'Est. Eivissencs
Sant Josep de sa Talaia	50 trampes	12-maig, sala de Plens Sant Josep
		14-juny, sala Polivalent Sant Jordi

Dades de captura

Com aquest és el primer any d'actuació de *SOS Salvem sa Sargantana Pitiüsa*, s'ha intentat tenir la màxima proximitat possible (sense interferir en excés) amb el voluntariat. Per això es va planificar una recollida de dades a 31 de juliol i un recompte final de captures de serps al novembre. Durant tot el temps s'ha contestat a tots els mails amb les qüestions que cada voluntari ha volgut plantejar.

En alguns ajuntaments es demanava que de cada captura s'enviés informació georeferenciada. Per evitar comptabilitzacions dobles, en l'enquesta final es demana que s'indiquin quantes captures s'han comunicat a altres actors: Ajuntament, Federació de Caça, Cofib.

Alguns voluntaris ens han comunicat que no contestaven a l'enquesta perquè quan tenen alguna serp a les trampes criden a la Federació de Caça (Àlex), i ells ja comptabilitzaven les captures pel seu compte.

Les 127 respostes rebudes al novembre impliquen 257 trampes, amb les que s'han capturat 885 serps al llarg de tota la temporada 2021. D'aquestes 885 captures, els voluntaris manifesten que han comunicat a altres organismes, o georeferenciat 244 captures, les quals poden estar duplicades en els còmputos totals de l'illa d'Eivissa.

	102 RESPOSTES 31 de juliol 2021		127 RESPOSTES novembre 2021		
	Trampes implicades	Número captures	Trampes implicades	Quantitat de serps capturades	Nº comunicades a altres actors
Eivissa	5	8	17	*36	5
Sant Antoni de Portmany	30	45	31	**85	5
Sant Joan de Labritja	42	173	59	290	172
Sant Josep de sa Talaia	34	55	53	***113	16
Santa Eulària des Riu	57	173	97	361	49
TOTALS	168	454	257	885	247

* A la zona de Cas Mut: 34 captures

** La majoria a Sant Rafel i Sant Mateu

*** La majoria als voltants de Sa Carroca. Preocupen captures a Cala Tarida, Cala Vedella i Torrent de Cala Moli

Atenent a la distribució espacial de les captures es dedueix que el territori ocupat per serps ocupa tot el terme municipal de Sant Joan i de Sant Eulària. El límit d'expansió actualment es situa a la línia configurada per: Sant Jordi-Sa Carroca-Sa Coma-Sant Rafel-Buscastell-Sant Mateu. Amb enclavaments importants a Cala Tarida i possiblement a Cala Moli i Cala Vedella.

Caldria que es reforçés la pressió de captura en aquesta zona limítrof, amb actuació dels actors professionalitzats. Amb el voluntariat no es pot forçar l'actuació a cap indret, ja que és una actuació voluntària de cada propietari del territori. Però s'intentarà implicar a més voluntaris per la campanya 2022.

Comparació entre les captures de juliol i total finals

No tots els voluntaris han contestat les 2 enquestes. Hi ha 20 voluntaris que contestaren la primera, però no la segona. Per contra, hi ha 51 respostes a la segona que no varen contestar la primera.

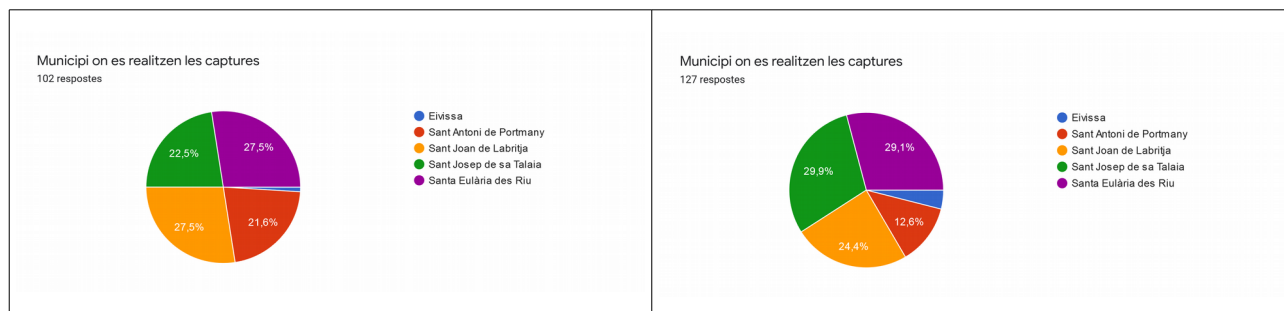
Això fa pensar que alguns voluntaris no s'han adonat (malgrat la insistència a través del e-mail) que són 2 enquestes diferents. A la campanya 2022 sols es demanarà informació una vegada, al final de la campanya. Alguns voluntaris han manifestat que els incomoda haver de transmetre informació per a cada captura, i prefereixen fer-ho una sola vegada a finals d'estiu.

Si s'analitzen sols les respostes del 76 voluntaris que han contestat en les 2 ocasions, es posa de manifest que, excepte en la zona limítrof abans esmentada: Sant Jordi-Sa Carroca-Sa Coma-Sant Rafel-Buscastell-Sant Mateu, les captures es realitzen principalment durant la primavera. Les captures es concentren en els mesos de maig, juny i juliol, coincidint amb la sortida de la hibernació i l'època de reproducció.

76 respostes a les 2 enquestes	Nombre de trampes implicades	Captures a 31 de juliol	Captures totals al novembre	Increment
	161	384	561	177

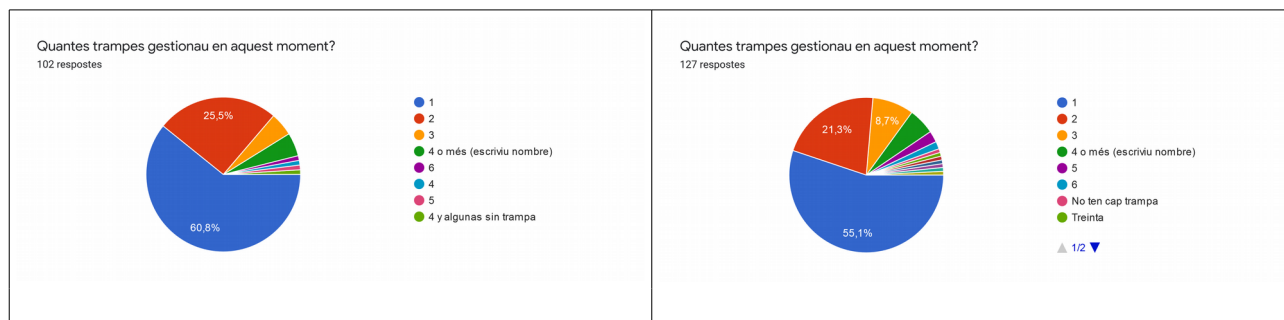
Queda de manifest quina és la zona d'expansió de les serps quan el nombre de captures és major durant la segona meitat de l'estiu. Cosa que s'ha observat a Cas Mut, sa Carroca, voltants de la presó d'Eivissa i Sant Rafel.

En l'enquesta de la primera meitat de l'estiu s'obtingueren 102 respostes, i en la de final de temporada 127 respostes. Distribuïdes per municipis segons els gràfics següents:

Hi ha petites variacions, no significatives, en la distribució per municipis degut a que alguns voluntaris sols han contestat a una de les dues enquestes.

Referent al nombre de trampes que gestiona cada voluntari, en la segona enquesta s'observa un increment en els voluntaris que gestionen 3 o més trampes, que passa de ser 13,7% en les respostes de juliol, a ser del 23,6% de les respostes de novembre. Els voluntaris que fa més temps que capturen serps (tenir més trampes significa que fa més anys que hi estan implicats), sols comuniquen les captures totals al final.

El nombre de captures per voluntari és molt dispar:

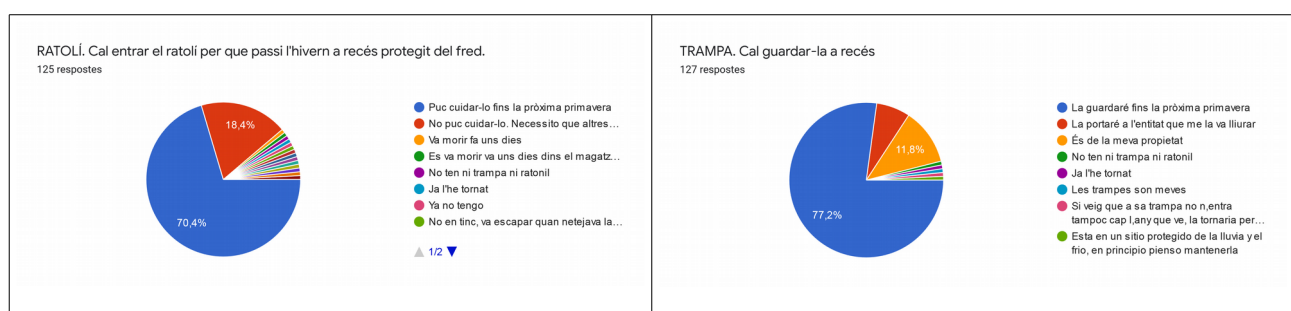
127 respostes de captura al novembre	0 captures	1-2 captures	3-9 captures	10 o més
	24	27	39	37

Això és degut a que hi ha zones amb gran densitat de serps i altres on encara no han arribat les serps.

És molt remarcable l'esforç dels 24 voluntaris que han mantingut la trampa activa, sense tenir cap captura. La seua acció és una alarma activada per tal de detectar l'arribada de serps a la seua zona. Caldria que no es desanimés cap voluntari pel fet de tenir poques o cap captura, malgrat el gran esforç que implica mantenir el ratolí en bones condicions i no obtenir «recompensa». La seua vigilància és el semàfor que indica per on van colonitzant les serps el territori de l'illa d'Eivissa. És una tasca imprescindible per tal de poder intentar aturar la invasió de serps.

Recollida de trapes i ratolins

Per ser el primer any que es realitzava aquest voluntariat, ens preocupava la recollida de les trapes al final de temporada. Per això és va demanar que s'especifiqués el que volien/podien fer amb el ratolí i les trapes:

La gran majoria de voluntaris han entrat el ratolí a recés i el cuida durant l'hivern. A alguns se'ls hi ha mort per causa natural i altres han demanat ajuda per tal de que ens ocupem del seu ratolí durant l'hivern. En total s'han recollit 17 ratolins que s'han ubicat en sendes famílies. A partir de febrer es demanarà als voluntaris que tenen ratolins que intentin ajuntar-los per tal de que es reproduixin i tenir nous ratolins a l'inici de la campanya 2022.

Referent a les trapes, la gran majoria la guarden per la primavera vinent, i no ha estat necessari activar cap actuació per a gestionar-les.

Per finalitzar, tota la informació amb la que s'ha realitzat aquest informe està continguda en un ordinador portàtil i es pot mostrar a qualsevol dels tècnics mediambientals implicats en la lluita per erradicar les serpents d'Eivissa. En diverses ocasions s'ha explicat, i aquí es reitera, la disponibilitat de consulta, total o parcial, de qualsevol informació enviada pels voluntaris a sargantanes.eivissa@gmail.com

Eivissa, a 24 de novembre de 2021

Dra. Antònia Mª Cirer